

به منظور رشد تجارت و اقتصاد هموطنان عزیز، عزیزی بانک افتخار دارد تا قروض متوسط خویش را با مبلغ 100000 - 500000 دالر امریکایی، پیشکش نماید. هموطنان عزیز میتوانند از مزایای قرضه مذکور با شرایط سهل مستفید شوند.

www.azizibank.af

1515

درگذشت تأثیرگذارترین چهره ایران

صفحه ۳

هاشمزی:

له نورو سره د ولسمشر
د واک شریکېدل قانوني
ستونزه نه لري

صفحه ۶

رییس جمهور غنی در محفل قدردانی از شهدای ارتش به دشمنان:

این خاک گورستان شما خواهد بود!

صفحه ۶

نمایندگان مجلس:

بودجه هفته آینده تصویب می شود

صفحه ۳

پیمان امنیتی

در هاله مخالفتان و موافقتان

صفحه ۲

پاکستان افغانستان را «منزوی» ساخت!

صفحه ۲

احمد عمران

سخن ماندگار

پاکستان افغانستان را «منزوی» ساخت!

رئیس‌جمهور غنی، در سال دوم کاری‌اش تأکید داشت که پاکستان منزوی شده است. او بارها با انتقاد از سیاست‌های دوگانه پاکستان در برابر افغانستان و عدم همکاری این کشور در امر مبارزه با تروریسم، گفته بود کسانی که با افغانستان همکاری نکردند، در انزوا هستند و باید فکر جدی برای آینده خود بکنند. حتی او در نشست سران ناتو در وارسا نیز از پاکستان به شدت انتقاد کرده بود و از انزوای آن کشور سخن گفته بود. حتی گفته بود که انتظار می‌رود ابتکارات منطقه‌ای ما با همسایه‌گان، نتایج برجسته‌ی بی‌همراه داشته باشد، اما پاکستان از این قاعده مستثنا است. همچنان او کمک‌های پنجصد میلیون دلاری پاکستان در کنفرانس قلب آسیا در هند را رد کرد و گفته بود که باید پاکستان این پول را در مبارزه با تروریسم مصرف کند.

این سخنان آقای غنی واکنش پاکستان را در پی داشت و وزارت خارجه آن کشور، این اظهارات را ناامیدکننده خواند. اما در این‌جا حواریون و نزدیکان آقای غنی و برخی تحلیل‌گران همسو با او، باد به غیب انداخته می‌گفتند که غنی پاکستان را منزوی کرده است! حتی باری آقای غنی گفته بود که در ابتدا دنیا در قسمت نیت افغانستان برای مناسبات نیک با پاکستان و نیت صلح با این کشور، شک داشت؛ اما مناسبات چهارجانبه صلح، حقانیت دیدگاه افغانستان در دنیا را به اثبات رساند و اکنون افغانستان در محراق توجه جامعه بین‌الملل قرار دارد.

اما از آن ادعاها دیری نگذشته که دیده می‌شود امروزه برعکس، پاکستان مورد توجه همه قدرت‌هاست و افغانستان در وضعیتی ناخوشایند قرار دارد. اقدامات سیاسی و دیپلماتیک پاکستان در این روزها نشان داد که سیاست‌مداران آن کشور، بسیار زیرک‌تر از سیاست‌مداران ما عمل می‌کنند و می‌توانند در هر معادله‌ی، قدرت‌های جهانی و منطقه‌ی را با خود همسو کنند. ولی اکنون افغانستان در "عمق حمایت‌های جهانی" منزوی شده است؛ به عنوان مثال، امروزه پاکستان شریک اصلی قدرت‌های منطقه‌ی - به استثنای هند - در بحث افغانستان است. این کشور شریک روسیه، چین و ایران شده و نشست سه‌جانبه‌ی را با چین و روسیه در مورد افغانستان داشته که در نتیجه، به حمایت از طالبان منجر شده است.

از طرف دیگر، پاکستان هنوز مورد حمایت امریکایی‌ها در قضیه افغانستان قرار دارد و نشست سه‌جانبه پاکستان با چین و روسیه که منجر به فیصله خارج شدن نام طالبان از فهرست سیاه در این نشست شد نیز مورد حمایت امریکا قرار گرفته و همه آن را به نفع افغانستان قلم‌داد کرده‌اند. همچنان پاکستان مثل گذشته، حمایت بی‌دریغ قدرت‌ها و کشورهای عربی را دارد؛ بنابراین می‌بینیم که این کشور هم شریک امریکاست و هم شریک قدرت‌های منطقه‌ی و توانسته است خودش را در این دو مدار حفظ کند و همه قدرت‌ها را در محور اهداف خویش بچرخاند. در این‌جا فقط افغانستان از معادله، خارج و به‌نحوی در دنیا منزوی شده است و در میان کشورهای منطقه، به عنوان نقطه تهدید معرفی می‌شود. ولی پاکستان با آن‌که از تروریسم به عنوان ابزار استفاده می‌کند و به شدت دنبال منافع خاص خویش در عرض عمق استراتژیک دو بدنه (در برابر هند و آسیای مرکزی) می‌باشد، توانسته به عنوان یک بازیگر و کنش‌گر مهم عرض اندام کند و آینده افغانستان را در گرو بدبختی‌ها و سیه‌روزی‌ها محفوظ بدارد. حالا باید آقای غنی از خود بپرسد که «چرا پاکستان منزوی نشد و چرا دولت افغانستان نتوانست یک حلقه فشار منطقه‌ی بر پاکستان ایجاد کند؟»

یکی از پاسخ‌ها این می‌تواند باشد که آقای غنی سیاست را در دایره منافع شخصی خویش اعمال می‌کند و نیز درک او و کدرهای قابل اعتمادش از اوضاع جهان و افغانستان، یا اشتباه و یا هم در مسیر اهداف دیگران است. بنابراین، می‌باید آقای غنی بر نحوه تعامل در سیاست تجدید نظر کند، از آنانی که مسایل را خوب می‌فهمند، مشوره بگیرد و دایره تعامل را از مدار تنگ قوم، تیم، گروه یا پروژه بیرون سازد.

پیمان امنیتی در هاله مخالفتان و موافقان

مخالفتان امضای پیمان امنیتی معتقد اند که امریکا به اصلی‌ترین موارد که عبارت است از جلوگیری از ورود گروه‌های تروریستی به خاک افغانستان، توجه لازم نداشته است. به گفته این منتقدان، همین حالا دهها آموزشگاه و اردوگاه گروه‌های افراطی در خاک پاکستان آزادانه فعالیت دارند و دولت امریکا با وجود وقوف بر چنین واقعیتی، نسبت به آن واکنش نشان نمی‌دهد. این منتقدان می‌گویند بر اساس مفاد پیمان امنیتی با امریکا، نیروهای این کشور زمانی که افغانستان دچار مشکل با کشوری دیگر می‌شود، باید به کمک آن بشتابند؛ ولی در عمل چنین اتفاقی به وقوع نپیوسته است

ندارد.

مقام‌های کشور به شمول رئیس جمهوری معتقد اند که افغانستان به آن خواست‌هایی که از امضای پیمان امنیتی با امریکا انتظار داشته اند، رسیده اند. به گفته آن‌ها، همین حالا وقتی حقوق و امتیازهای نیروهای امنیتی به وقت و زمان آن اجرا می‌شود، از نتایج چنین پیمانی می‌تواند باشد. به گفته مقام‌های کشور، افغانستان از برکت پیمان امنیتی با امریکا می‌تواند میلیاردها دالر مصارف امنیتی خود را بپردازد.

در همین حال، مقام‌های کشور می‌گویند که نیروهای امریکایی علاوه بر آموزش نیروهای کشور، در عملیات‌های نظامی نیز با نیروهای افغانستان همکاری دارند. آن‌ها با اشاره به جنگ‌های کندز و هلمند می‌گویند؛ در این نبردها اگر حمایت‌های هوایی نیروهای امریکایی نمی‌بود، وضع به مراتب بدتر از آن چیزی می‌بود که اتفاق افتاد.

اما مخالفان امضای پیمان امنیتی معتقد اند که امریکا به اصلی‌ترین موارد که عبارت است از جلوگیری از ورود گروه‌های تروریستی به خاک افغانستان، توجه لازم نداشته است. به گفته این منتقدان، همین حالا دهها آموزشگاه و اردوگاه گروه‌های افراطی در خاک پاکستان آزادانه فعالیت دارند و دولت امریکا با وجود وقوف بر چنین واقعیتی، نسبت به آن واکنش نشان نمی‌دهد. این منتقدان می‌گویند بر اساس مفاد پیمان امنیتی با امریکا، نیروهای این کشور زمانی که افغانستان دچار مشکل با کشوری دیگر می‌شود، باید به کمک آن بشتابند؛ ولی در عمل چنین اتفاقی به وقوع نپیوسته است.

حالا بدون شک این سوال مطرح است که سود و زیان‌های پیمان امنیتی با امریکا چه بوده است؟ گمان می‌رود که دولت افغانستان کفایت لازم در استفاده از چنین پیمانی را نداشته و نتوانسته آن‌گونه که بایسته است، از چنین پیمانی به نفع صلح و ثبات بهره ببرد. پیمان امنیتی با امریکا واقعا زمانی به عنوان پیمانی معتبر شناخته می‌شد که در زنده‌گی سیاسی و امنیتی افغانستان تأثیرات خود را نشان می‌داد.

چنان نتایجی برای افغانستان داشته که مقام‌های دولت وحدت ملی به محض رسیدن به قدرت، نخستین کار مهمی که می‌بایست انجام می‌دادند، امضای این پیمان بوده است؟

فراموش نکنیم که امضای پیمان امنیتی با امریکا پس از فراز و فرودهای زیاد انجام پذیرفت. این پیمان که باید در زمان حاکمیت حامد کرزی رئیس جمهوری پیشین امضا می‌شد، به دلیل مخالفت شدید او با این پیمان، به یک معضل کلان در روابط دو کشور تبدیل شد. آقای کرزی استدلال می‌کرد که امریکا از توانایی‌هایی برخوردار است که می‌تواند صلح و امنیت را در افغانستان تأمین کند، ولی این کشور به دلیل منافع خود، این امکانات و توانایی‌ها را به کار نمی‌اندازد. به گفته آقای کرزی و اطرافیان، امریکا نمی‌خواهد که جنگ افغانستان پایان پذیرد؛ چون با منافع آن در تضاد قرار دارد.

اما رهبران دولت وحدت ملی با رد این‌گونه استدلال‌ها و نظرات، عملاً در جهت خلاف آقای کرزی عمل کردند. آن‌ها این تهمت را به جان خریدند که خود را در مظان همکاری با اداره اوباما رئیس جمهوری امریکا قرار دهند و یک روز پس از به دست آوردن قدرت، پیمان امنیتی با این کشور را که به شدت خواهان امضای آن بود، در یک مراسم ویژه اما نه چندان شگوه‌مند به امضا رسانند.

پیش از آن، در زمان رئیس جمهوری حامد کرزی، امریکا می‌خواست که پیمان امنیتی آن کشور با افغانستان به سویه روسای جمهور به امضا برسد؛ ولی پس از آن، این پیمان در سطح مشاور امنیت ملی افغانستان و سفیر امریکا امضا شد. برای امریکا در آن زمان، امضای چنین پیمانی در اولویت قرار داشت و نه این‌که در چه سطحی باید امضا شود. اما حالا پس از دو سال از امضای این پیمان، وقتی در سنای کشور چنین صدای مخالفت با آن بلند می‌شود، مشخص است که انتظارات از آن برآورده نشده اند. اما این که انتظارات از امضای چنین پیمانی چه می‌توانست باشد، دیدگاه واحدی وجود

مجلس سنای افغانستان، خواهان لغو پیمان امنیتی با امریکا شده است. در جلسه روز یکشنبه این مجلس، اعضای آن با بحث‌های داغ و انتقادآمیز، امریکا را شریک خوبی برای این کشور ندانستند. به گفته آن‌ها، امریکا در قبال تأمین صلح و ثبات در افغانستان سیاست دوگانه داشته است.

این‌گونه سخنان و برداشت‌ها در مورد امریکا و پیمان امنیتی با این کشور را می‌توان از تریبون‌های مختلف شنید. این تنها اعضای مجلس سنا نیستند که از نقش امریکا در مبارزه با تروریسم انتقاد می‌کنند، امروزه بسیاری از شهروندان افغانستان نیز به چنین نتیجه‌ی در زنده‌گی سیاسی خود رسیده اند. دو سال پیش که با تشکیل دولت وحدت ملی پیمان امنیتی با امریکا امضا شد، دولت‌مردان کشور از آن به عنوان نقطه عطف در مبارزه با تروریسم و تأمین ثبات در کشور یاد کردند. اما حالا با گذشت دو سال از آن روز و امضای پیمان امنیتی با امریکا، آیا می‌توان گفت که این پیمان

درگذشت تأثیرگذارترین چهره ایران

آیت‌الله اکبر هاشمی رفسنجانی، سیاستمدار و رییس‌جمهور سابق ایران در سن ۸۲ سالگی درگذشت. او در زندگی سیاسی خود، یکی از کلیدی‌ترین شخصیت‌های نظام جمهوری اسلامی ایران بود. با نشر خبر درگذشت اکبر هاشمی رفسنجانی، سیاستمدار و رییس‌جمهور سابق ایران عده‌ای از هواداران او پیش‌شفاخانه "شهادت" در تهران جمع شدند و به سوگواری پرداختند. اکبر هاشمی رفسنجانی، رییس‌جمهور سابق ایران شام یکشنبه به عمر ۸۲ سالگی در شفاخانه‌ای در تهران درگذشت. رسانه‌های ایران دلیل مرگ او را حمله قلبی عنوان کرده‌اند. در ایران سه روز عزای عمومی اعلام شده و قرار است آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر ایران بر پیکر او نماز بخواند. رفسنجانی رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام ایران بود که بخش معتبری در ساختار حقوقی دولت ایران

نخست‌وزیر کویت نیز پیام‌های مشابهی به رییس‌جمهور ایران فرستادند. شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر که شریک گاز ایران در میدان پارس جنوبی محسوب می‌شود، با ارسال پیامی به حسن روحانی درگذشت اکبر هاشمی رفسنجانی را تسلیت گفته است. محمد خاتمی، رییس‌جمهوری پیشین ایران نیز در پیامی درگذشت اکبر هاشمی رفسنجانی را تسلیت گفت و او را "از معدود انسان‌های بزرگی" خواند که چه پیش از انقلاب و چه پس از آن "همواره و همه جا نقشی ممتاز و کم‌نظیر داشته است". زندگی سیاسی؛ از "سردار سازندگی" تا "رهبر فتنه" اکبر هاشمی بهرمانی، مشهور به اکبر هاشمی رفسنجانی روز ۳ سنبله ۱۳۱۳ در شهر رفسنجان، استان کرمان به دنیا آمد. زندگی سیاسی اکبر هاشمی رفسنجانی پس از آشنایی او با آیت‌الله خمینی و از دهه ۱۳۴۰ آغاز شد. فعالیت‌های

او در انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹ که باعث سقوط حاکمیت شاه تحت حمایت ایالات متحده آمریکا و استقرار نظام دینی شد، سهم عمده‌ای داشت. رفسنجانی یک شخص نزدیک به آیت‌الله روح‌الله خمینی، بنیانگذار جمهوری اسلامی بود. رفسنجانی در میان سال‌های ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۷ رییس‌جمهور ایران بود. **واکنش‌های داخلی و بین‌المللی** شخصیت‌های ایران و جهان به درگذشت اکبر هاشمی رفسنجانی واکنش نشان داده‌اند. رسانه‌های بین‌المللی در بازتاب خبر درگذشت اکبر هاشمی رفسنجانی، از او با عناوینی چون "سیاستمدار بزرگ"، "مرد کلیدی" و "تأثیرگذار" نظام و "معمار انقلاب" ایران یاد کردند. محمد نواز شریف، نخست‌وزیر پاکستان با صدور پیامی درگذشت رفسنجانی را تسلیت گفت و تلاش‌های او "در مسیر وحدت جهان اسلام" را مورد ستایش قرار داد. شیخ صباح‌الاحمد الصباح، امیر کویت در پیامی به حسن روحانی درگذشت هاشمی رفسنجانی را تسلیت گفت. شیخ نواف‌الاحمد جابر الصباح، ولیعهد و شیخ جابر مبارک‌الاحمد الصباح،

شورای اسلامی" تشکیل شد. اکبر هاشمی رفسنجانی از تهران وارد پارلمان ایران شد و ریاست آن را بر عهده گرفت. تا سال ۱۳۳۸ او ریاست پارلمان را به عهده داشت. در سال ۱۳۶۷ این اکبر هاشمی رفسنجانی بود که توانست آیت‌الله خمینی را به پذیرش قطعنامه‌ی ۵۹۸ شورای امنیت و پایان جنگ ایران و عراق قانع کند. در سال ۱۳۶۸ و پس از مرگ آیت‌الله خمینی، هاشمی رفسنجانی نقش مهمی در نشان دادن علی‌خامنه‌ای به جایگاه ولایت فقیه بازی کرد. در اجلاس خیرگان، او با نقل خاطره‌ای توانست حمایت لازم را برای علی‌خامنه‌ای کسب کند. در سال ۱۳۶۸ و اندکی پس از تعیین علی‌خامنه‌ای به عنوان رهبر، هاشمی رفسنجانی به عنوان رییس‌جمهور انتخاب شد. پیش از این انتخابات، با تغییراتی در قانون اساسی، پست نخست‌وزیر حذف شده بود. ریاست جمهوری رفسنجانی تا سال ۱۳۷۶ ادامه یافت. وظیفه اصلی او در دوره هشت ساله ریاست جمهوری، بازسازی مناطق جنگ‌زده و احیای اقتصاد بود. در این دوره از سوی اطرافیان و هوادارانش لقب "سردار سازندگی" گرفت. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ او از میرحسین موسوی، کاندیدای اصلاح‌طلبان حمایت کرد. "نتایج اعلام‌شده" انتخابات خلاف انتظار میلیون‌ها رای‌دهنده بود و به همین دلیل به اعتراض‌های گسترده و خونینی منجر شد. دهها نفر کشته و صدها نفر بازداشت شدند. در این اعتراض‌های ادامه‌دار، هاشمی رفسنجانی در کنار مردم و معترضان قرار گرفت و به این ترتیب نقطه‌ی عطفی را در کارنامه سیاسی خود ثبت کرد. او در آخرین خطبه‌های نماز جمعه تهران نتایج انتخابات را از دید مردم "مشکوک و تردیدآمیز" خواند و از حاکمیت خواست تا با آزاد کردن زندانیان سیاسی، اعتماد را به مردم بازگرداند. این اظهارنظر هاشمی رفسنجانی نیز مربوط به همین دوره است: «اگر مردم ما را بخوانند حکومت می‌کنیم و اگر نخواهند می‌رویم. حکومت پول دارد، نیرو دارد می‌تواند در خیابان آدم جمع کند ولی گروه مقابل یک عده استاد، دانشجو، کارگر، مدیر، صنعت‌گر هستند و درست نبود که بسیج و سپاه در مقابل مردم قرار داده شوند... چطور می‌شود میلیون‌ها نفر در خیابان بیایند و بگویند در انتخابات تقلب شده است، و باز هم به انتخابات تردید نکنند؟» پس از این اظهارنظر بود که هاشمی رفسنجانی همسو با "سران فتنه" خوانده شد و خانواده‌اش زیر فشار قرار گرفت. مهدی هاشمی، فرزند کوچکش ناگزیر به خروج از کشور شد، اما چند سال بعد بازگشت و زندانی شد. فائزه هاشمی نیز شش ماه را در اوین گذراند. هدف فشارها علیه فرزندان هاشمی رفسنجانی، وادار کردن او به تغییر مواضعش بود. آخرین برگ مهم در زندگی سیاسی هاشمی رفسنجانی در سال ۱۳۹۲ ورق خورد. او بار دیگر نامزد ریاست جمهوری شد اما در کمال ناباوری شورای نگهبان صلاحیت او را رد کرد. کانون قدرت نخست تلاش کرد او را به انصراف داوطلبانه قانع کند، اما نتیجه‌ای نداشت. رد صلاحیت اما "استوانه نظام" را از تپ‌وتاب نینداخت. او نیروی خود را در حمایت از حسن روحانی به کار گرفت. پیروزی روحانی در اصل پیروزی اکبر هاشمی رفسنجانی بود.

شماری از احزاب ملی و مذهبی پاکستان: هر نشستی پیرامون صلح افغانستان در نبود سران این کشور بی‌نتیجه خواهد بود

شماری از احزاب ملی و مذهبی پاکستان در واکنش به نشست سه جانبه میان روسیه، چین و پاکستان به رسانه‌ها می‌گویند، روند گفت‌وگوهای صلح افغانستان زمانی نتیجه می‌دهد که این گفت‌وگوها با جلب رضایت این کشور انجام شود. به گفته آنان، تا زمانی که مقام‌های افغانستان در نشست‌های جهانی در باره صلح این کشور حضور نداشته باشند، این نشست‌ها نتیجه سودمندی را در پی نخواهد داشت. حیدرخان هوتی، عضو رهبری حزب ملی عوامی و وزیر اعلی پیشین خیبر پختون‌خواه، همکاری کشورها برای ثبات و تأمین صلح در منطقه را کار خوبی می‌داند، اما هرگونه نشست در باره افغانستان را بدون حضور نماینده این کشور نكوهش می‌کند. آقای هوتی می‌گوید، زمانی که در باره صلح در منطقه صحبت می‌شود باید تمام کشورهای منطقه حاضر باشند. سراج‌الحق، رهبر حزب مذهبی جماعت اسلامی نیز با نكوهش نشست سه جانبه روسیه، چین و پاکستان در مسکو می‌گوید، در کنار مردم افغانستان می‌ایستند و از این کشور پشتیبانی می‌کنند. آقای سراج‌الحق می‌گوید، شامل ساختن افغانستان در نشست‌های صلح پذیرفته شده است و بدون تأمین امنیت در افغانستان، امنیت پاکستان نیز تأمین نمی‌شود. در نشست سه جانبه روسیه، چین و پاکستان که حدود دو هفته پیش در مسکو برگزار شد، این کشورها توافق کردند تا نام‌های سران طالبان از فهرست سیاه شورای امنیت سازمان ملل بیرون شود. برگزاری نشست مسکو، واکنش‌های تند وزارت خارجه افغانستان و شورای ملی را نیز در پی داشت.

نمایندگان مجلس:

بودجه هفته آینده تصویب می‌شود

شماری از نمایندگان مجلس می‌گویند که کار مشترک روی طرح بودجه ۱۳۹۶ نهایی شده و این سند هفته آینده با درج پیشنهادات نمایندگان از سوی وزارت مالیه، دوباره به مجلس معرفی و تصویب خواهد شد. نمایندگان مجلس می‌گویند که آخرین نشست مشترک نمایندگان مجلس با وزارت مالیه دیروز برگزار شده و در آن روی طرح نهایی سند بودجه موافقه صورت گرفته است. منور شاه بهادری یک عضو مجلس در این خصوص گفت: "پیشنهادات اصلاحی نمایندگان در سند بودجه در آخرین نشست مشترک که روز گذشته برگزار شده بود، مورد قناعت وزارت مالیه قرار گرفته است." آقای بهادری افزود که وزارت مالیه هفته آینده پس از درج پیشنهادات نمایندگان در سند بودجه، این سند را دوباره به مجلس معرفی کند تا مورد تصویب قرار گیرد. به گفته وی، نمایندگان پروژه‌های جدید را در سند بودجه ملی پیشنهاد کرده‌اند که قابل تطبیق خواهند بود. پیش از این سند بودجه به دلیل عدم توازن در اختصاص بودجه‌های انکشافی در ولایات، از سوی مجلس

نمایندگان رد شده بود. در همین حال، عبدالقادر زازی وطن دوست عضو دیگر مجلس می‌گوید که در نشست‌های کمیسیون مالی و بودجه مجلس با اشتراک تمامی نمایندگان با وزارت مالیه داشت روی توازن در اختصاص بودجه‌های انکشافی در ولایات بحث شده است. آقای زازی نیز ابراز امیدواری کرد که سند بودجه ملی هفته آینده از سوی مجلس نمایندگان تصویب خواهد شد. بودجه ملی سال مالی ۱۳۹۶ در حالی تا هنوز تصویب نشده باقی مانده است که ۲۰ روز از سال مالی جدید (۱۳۹۶) می‌گذرد و قرار است اواخر هفته آینده اعضای شورای ملی به رخصتی‌های ۴۵ روزه زمستانی بروند. گفته می‌شود، پیش از این برخی ادارات دولتی به بهانه عدم تصویب بودجه، اجرای معاشات کارمندان دولتی را به تاخیر انداخته‌اند؛ اما مجلس نمایندگان می‌گوید که بر اساس قانون، معاشات کارمندان دولتی در صورت عدم تصویب بودجه هم مطابق به بودجه سال قبل پرداخت می‌شود و هرگونه تاخیر در این مورد خلاف ورزی از قانون است.

بخش نخست

بخش چهارم

درآمدی بر فلسفه سیاسی ابن خلدون

احمدذکی خاورنیا

فروپاشی دولت‌ها از منظر ابن خلدون

ابن خلدون بر این امر تأکید می‌ورزد که دولت‌ها به‌سان انسان‌ها دارای عمر طبیعی‌اند و اغلب عمر دولت‌ها از سه پست تجاوز نمی‌کند و هر پست عبارت است از سن متوسط یک شخص که چهل سال می‌باشد. وی می‌گوید: «این‌که گفتیم عمر دولت اغلب از سه پست بیش نیست، بدان سبب است که نسل نخستین همچنان بر خوی‌های خشن و توحش بادیه‌نشینان مانند تنگی معیشت و دلاوری و شکار و اشتراک در فرمانروایی پایدارند و به همین علت، شدت عصبیت در میان آنان همچنان محفوظ می‌ماند؛ از این‌رو دم شمشیر آنان برنده و جانب آنان، شکوه‌مند و مایه بیم دشمن است و مردم، مغلوب و فرمانبر آنان

مستولی خواهد شد و آن را از پا در خواهد آورد. و

تأثیر عامل نازو نعمت را می‌توان از مراحل پنجگانه‌یی که ابن خلدون آن را طراحی کرده، باز یافت. از منظر ابن خلدون، پدید آمدن و فروپاشی دولت‌ها پنج مرحله را طی می‌کند:

مرحله اول: مرحله تمکین و نابودی قدرت‌های مخالف است. در این مرحله، حاکم با مردم خود در توافق کامل بوده و بدون خواست و اراده آن‌ها چیزی انجام نمی‌دهد، و همه‌گان بر وضعیت بادیه‌نشینان و تنگدستی به‌سر می‌برند.

مرحله دوم: مرحله استبداد است که محدوده حاکمیت تنگ‌تر می‌گردد و اهل عصبیت از مشارکت در انجام امور دولتی باز داشته می‌شوند، و حتی‌المقدور از قدرت یافتن آن‌ها در نظام دولتی جلوگیری صورت می‌گیرد.

مرحله سوم: مرحله آسایش، خوش‌گذرانی، زراندوزی، شهرت‌طلبی، ساخت‌وساز خانه‌ها، شهرها، کاخ‌ها، جمع‌آوری مالیات بیشتر و مصرف برخی از آن بر درباریان و لشکریان است.

مرحله چهارم: مرحله تسلیم شدن و اکتفا کردن به تلاش‌های گذشته‌گان است، به گونه‌یی که صاحبان دولت به ساخت‌وساز گذشته‌گان اکتفا کرده و تلاش می‌کند که وضعیت را به‌سان گذشته نگه دارند، و خارج شدن از طرح‌های گذشته‌گان را بدعت و فساد می‌انگارند.

مرحله پنجم: مرحله اسراف و ریخت‌وپاش و نابودسازی سرمایه‌هایی‌ست که آن

بیماری بر دولت مستولی می‌گردد و تاروپود آن را سست می‌کند، اما نیرویی که بتواند آن را از بالا به پایین بکشد، وجود نمی‌داشته باشد. در چنین صورتی، عمر دولت طولانی‌تر می‌گردد.

خوش‌گذرانی یکی از بزرگ‌ترین دردهایی‌ست که دولت‌ها به آن مبتلا می‌گردند و باعث سقوط و فروپاشی زودهنگام آن‌ها می‌شود. ولی اگر نازو نعمت در اول عمر دولت‌ها پدید آید، در چنین صورتی نه‌تنها باعث فروپاشی آن‌ها نمی‌شود، بلکه باعث تقویت و توانمندی بیشتر آن‌ها خواهد شد؛ برای این‌که شمار ساکنان بیشتر می‌شود و عصبیت دولت افزایش می‌یابد. اما زمانی‌که نازو نعمت پس از عهد اول دولت پدید می‌آید، در چنین صورتی به‌سان بیماری کشنده بر دولت

را گذشته‌گان به‌خاطر شهوت‌پرستی و لذت‌خواهی با تانی با درباریان و ندیمان فاسد گرد آورده بودند. از منظر ابن خلدون، بنیان کشور بر دو پایه استوار است که ناچار باید آن دو پایه در کشور وجود داشته باشد: نخست، شوکت و عصبیت که از آن‌ها به سپاه تعبیر می‌کنند، و دوم مال (پول) که نگاه‌دارنده سپاهیان است و به همین لحاظ هنگامی‌که (برحسب طبیعت کشورداری) دولت به مرحله عظمت و توانگری و تجمل‌خواهی می‌رسد و خداوندان عصبیت را ریشه‌کن می‌سازد. نخستین بار خویشاوندان و عشیره و تبار خود را که در مفاخر پادشاهی با او شرکت می‌جویند، تارومار می‌کند و آن‌ها را با خودکامه‌گی و خشونت بیش از دیگر کسان از میان برمی‌دارد و به‌خصوص که آن‌ها به علت مکانتی که دارند، از دیگران توانگرتر و بیشتر در نازو نعمت‌اند و از همه مزایای پادشاهی و ارجمندی و غلبه بهره‌مند می‌شوند. و از این‌رو در این شرایط، دو دشمن مخرب بر آنان مسلط می‌گردد که عبارت‌اند از تجمل و قهر و تسلط، و سرانجام این قهر و تسلط به قتل آن‌ها منجر می‌شود؛ چه از بیماری دل‌های آن‌ها هنگام رسوخ یافتن پادشاهی حالتی به خدایگان کشور دست می‌دهد که غیرت و رشک نسبت به آنان به بیم و هراس تبدیل می‌گردد و می‌اندیشد مبدا به پادشاهی او گزند برسانند؛ از این‌رو در صد هلاک و کشتن آنان برمی‌آید و آنان را به کشتار و اهانت و سلب نعمت و توانگری که بسیاری از آن‌ها به آن خو گرفته‌اند، گرفتار می‌سازد.

و در نتیجه، عصبیت خدایگان دولت به سبب تباهی آنان تباه می‌شود و این همان عصبیت بزرگی است که دسته‌ها و گروه‌های دیگر را در گرداگرد آن متحد و یکدل کرده بود و آنان را به پیروی از آن وامی‌داشت که بدین‌سان اساس آن را مضمحل می‌کند و بنیان آن را سست و متزلزل می‌سازد و به جای آن‌ها، نقطه اتکای نوینی از خواص و موالی و برگزیده‌گان نمک‌پرورده به‌دست می‌آورد و از آن‌ها عصبیت و نیروی جدیدی تشکیل می‌دهد، ولی این عصبیت نوین به اندازه عصبیت نخستین نیرومند نیست و نیروی جدیدی تشکیل می‌دهد؛ زیرا فاقد پیوندهای خویشی و همبستگی خانوادگی است... از این‌رو خدایگان دولت از تیره و تبار و یاران طبیعی که دارای حس غرور قومی هستند، محروم می‌شوند و این امر را خداوندان عصبیت‌های دیگر درک می‌کنند و به‌طور طبیعی، با او و خواص درگاش گستاخی می‌کنند و به ستیز برمی‌خیزند. به همین اساس، فرمانروا پایه استوار خود را که عبارت از شوکت و عصبیت بود، از دست می‌دهد و در عالم ناز و نعمت فرو می‌رود که این خوش‌گذرانی‌ها به‌سان موربانه پایه‌های دولت را سست و فرسوده می‌سازد. «هرگاه فرمانروا به آسایش تن داد، رعیت هم به خوش‌گذرانی روی آورده و رفته‌رفته از خشونت بادیه‌نشینان قبیله کاسته می‌شود و عصبیت و دلیری آنان، به سستی و زبونی تبدیل می‌گردد و از گشایش و رفاهی که خداوند به ایشان ارزانی می‌دارد، متنعم و برخوردار می‌شوند و فرزندان و اعقاب ایشان نیز بر همین شیوه پرورش می‌یابند. بدان‌سان که به تن‌پروری و برآوردن نیازمندی‌های گوناگون خویش می‌پردازند و از دیگر اموری که در رشد و نیرومندی عصبیت ضرورت دارد، سرباز می‌زنند تا این‌که این حالت چون خوی و جبلت در سرشت آنان جایگیر می‌شود و...

تعریف سیاست

محمد مجید عبدالمهی

تعریف لغت سیاست:

- (در ریشه عربی) «رام کردن اسب»
- (در لغت) «خط مشی» یا «خط سیر و راهی که انسان پیش رو دارد».
- (در انگلیسی: politics) برنامه، شیوه عمل، اصول و قواعدی اساسی، اصول راهنما و...
- (در اصطلاح عام) روند و انجام تصمیم‌گیری‌ها برای هرگونه گروه است؛ از قبیل حکومت‌ها و کشورها، نهادهای سازمانی، دانشگاهی، دینی و دیگر نهادها
- (در اصطلاح خاص) روند و انجام تصمیم‌گیری‌ها برای حکومت‌ها و کشورها
- (در علوم سیاسی) دارای معانی دیگری نیز هست.

تعریف علم سیاست:

علم سیاست عبارت است از تدبیر امور کشور به گونه‌یی که امور زنده‌گی ملت به صلاح آید. هدف باید معلوم گردد. ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها معلوم شود. موضوع سیاست عبارتی پنهان است که در موضوع‌های مختلف می‌تواند به کار رود، اما تعریف علم سیاست به اداره کشور برمی‌گردد. اولویت دادن پروژه‌های صنعتی، فرهنگی، اقتصادی و دیگر پروژه‌ها به صورتی که کل مردم در جامعه از آن بهره‌گیرند، چه کوتاه‌مدت و چه درازمدت. در سیستم‌های حکومتی مختلف، میزان رشوه‌خواری کارکنان دولت می‌تواند در نابودسازی سیاست‌های اصلی نقش به‌سزایی داشته باشد. بسیاری از فیلسوفان و سیاست‌مداران باور دارند که سیاست باید از دین و رشوه جدا باشد تا به صورت درستی برای مملکت ثمر دهد.

ویژه‌گی‌های فن سیاست:

- مبارزه‌یی برای کسب، حفظ، افزایش یا نمایش قدرت
- تعریف کامل فن سیاست:
- رهبری صلح‌آمیز یا غیرصلح‌آمیز روابط میان افراد گروه‌ها و احزاب (نیروهای اجتماعی) و کارهای حکومتی در داخل یک کشور، و روابط میان یک دولت با دولت‌های دیگر در عرصه جهانی است. سیاست یک فرد، یک گروه، یک حزب، یک حکومت و سیاست خارجی دولت‌ها (سیاست بین‌المللی) در این تعریف از هم جدا شده‌اند. سیاست برآیند منافع نیروهای اجتماعی نام‌برده است.

تعریف مختصر فن سیاست:

در دانش و فن مدیریت دولتی

- الف) سیاست: «برنامه و یا دستورالعمل در حال اجرا و یا تجویز شده از سوی مراجع صاحب صلاحیت»
- ب) سیاست‌گذاری: «فرایند تعامل گروه‌ها و مراجع ذی‌صلاح و ذی‌نفع در تصمیم‌گیری برای مواجهه با مسائلی است که دامنه اثر مستقیم یا غیرمستقیم بالایی برای این گروه‌ها و مراجع دارد.»
- پایدهای سیاست
- آنچه سیاست‌گذاری باید تأمین کند:
- پایداری
- آینده‌نگری
- هدف‌داری
- عمومیت
- گسترده‌گی
- نمایان‌گری

زبیر رضوان

گاوخونی، نوشته جعفر مدرس صادقی، نویسنده ایرانی است که بین سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۲ خورشیدی منتشر شده؛ زمانی که ایران در جنگ با عراق به سر می‌برد. این رمان در سال ۱۹۹۶ به انگلیسی ترجمه و در آمریکا منتشر شده است. همچنین به زبان‌های عربی و کردی نیز ترجمه شده است.

این رمان چند اتفاق ساده است که در ذهن نویسنده شکل می‌گیرند و پشت سر هم چیده می‌شوند؛ اتفاق‌هایی که با خوابِ راوی گره خورده اند. رمان با نقل خواب از زبان شخص اول آغاز می‌شود، با خلط زمان (گذشته و حال) و مکان (تهران و اصفهان) ادامه می‌یابد و آخر داستان شباهت زیادی به فضای سوررئال «بوف کور»، نوشته صادق هدایت پیدا می‌کند؛ شگردی که آوردن تکرار شخصیت‌ها در جاهای مختلف است، اما در این رمان با این تفاوت که شخصیت‌ها پیوندشان را با نقش قبلی‌شان حفظ می‌کنند.

بی‌تفاوتی راوی نسبت به تغییرات در پیرامونش مانند «مرگ مادر، مرگ پدر و جدایی از همسر»، مشابه به بی‌تفاوتی شخصیت اصلی رمان «بیگانه» نوشته آلبر کامو است.

از منظری دیگر، رمان گاو خونی اهداف و پیام‌های ساده‌یی مثل نوستالژی و بیزاری از روزمرگی را انتقال می‌دهد؛ کاری که متفاوت از کار ده‌ها رمان‌نویس دیگر ایرانی و افغانستانی نیست.

نوستالژی در فصل پانزدهم رمان، صفحه ۵۰ این‌گونه برجسته می‌شود: «دیگر این شهر، اون شهر سابق نیست، این مغازه اون مغازه سابق نیست، این زنده‌گی اون زنده‌گی سابق نیست، این مردم، این هوا، این درخت‌ها، این خیابان‌ها، این کوچه‌ها... هیچ چیز مثل سابق نیست، حتی محله‌هایی که خیلی دست نخورده».

روزمرگی را هم که از درشت‌ترین صورت‌های مورد بحث در این رمان است، در فصل چهاردهم،

خواب و بیداری در «گاو خونی»

در صفحه ۶۲ این‌گونه می‌خوانیم: «چطور دیدن نداره، پسریم؟ همه زنده‌گی ما تو این باتلاقه. هست و نیست ما، داروندار ما، ریخته این تو. همه آب‌هایی که به تن ما مالیده، رفته این تو. اون وقت، تو میگی برگردیم؟»

با این همه، ویژه‌گی‌های خواب این رمان هم کم نیستند. نوشتن خواب یا آفریدن خواب با متن، طوری که ذهن خواننده را اندکی هم مشکوک نسازد که این قسمت شبیه خواب نیست؛ کار ساده‌یی نیست و از عهده کمتر نویسنده‌یی برمی‌آید. در همان فصل چهاردهم، صفحه ۶۳ می‌خوانیم که «از زیر پل شهرستان هم رد شدیم، اما پل شهرستان به این خرابی که توی بیداری هست، نبود».

ساده‌گی و عام‌فهم بودن زبان رمان، ویژه‌گی مطلوب دیگری است که در این نثر رعایت شده است؛ تا حدی که خواننده اگر صفحه اول را ورق بزند، تنها با این آخرین واژه‌های فصل آخر دست از خواندن کتاب برمی‌دارد: «...و به آن پایین پایین که رسیدیم، فقط صدای آواز زنی توی گوشم بود... صدای آواز غریبی از دور».

چیدمان پی‌درپی خواب و بیداری و نقل خاطره پشت خاطره (خاطرات تو در تو)، هم‌زمان با رعایت زمان حال، از خصوصیات عمده دیگر در این رمان است که لااقل من آن را به حساب برداشت شخصی می‌گذارم.

بی‌سبب نیست که این رمان برنده جایزه «بیست سال ادبیات داستانی» می‌شود و سپس فیلمی موفق نیز با کارگردانی «بهروز افخمی» از آن می‌سازند.

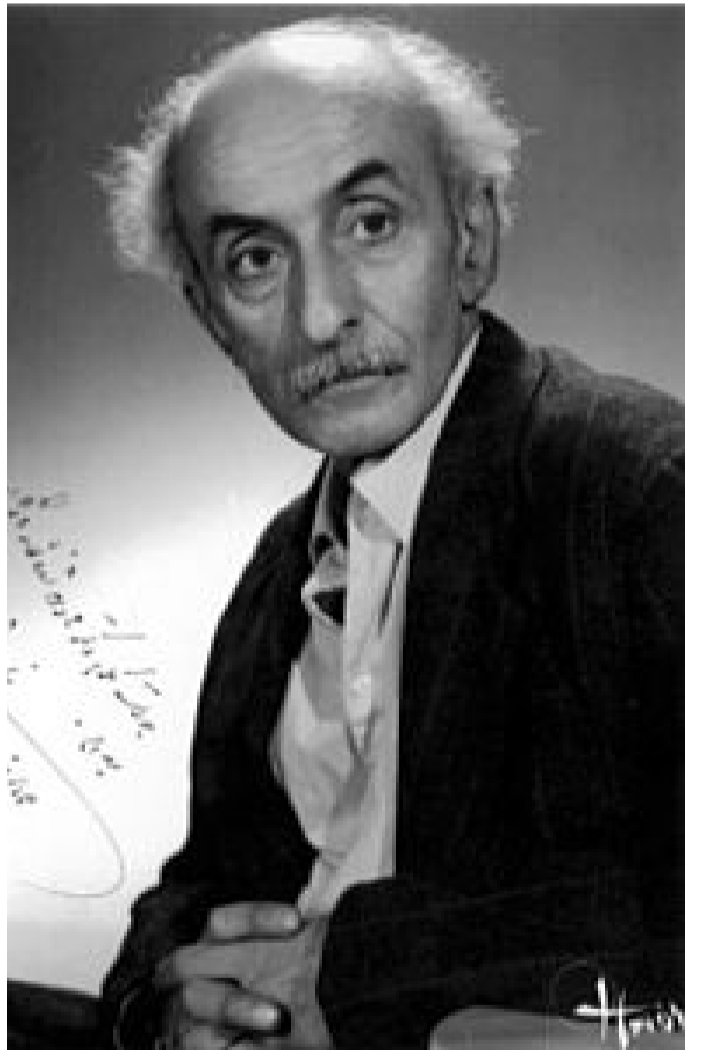
با آن‌که این رمان اتفاق‌های ساده و پشت‌سرهم است که خیلی سلیس نقل شده اند، اما درست شبیه زنده‌گی اند و همه ما به‌خوبی می‌فهمیم که نوشتن زنده‌گی چقدر ارزشمند است و این کار چقدر ذهن هنرمند می‌خواهد.

نسرین برزآبادی فراهانی

دوره رمانتیسیم، دوره غلبه بر زبان و ذهن اشرافی بود. نیما نیز تلاش می‌کرد د اقتدار زبان اشرافی شعر کلاسیک فارسی را بشکند. او به هر واژه‌یی از هر طبقه‌یی، اجازه ورود به شعرش را می‌داد. برای «ابهام» نیز که در ادبیات رمانتیسیم خود را نشان می‌دهد، می‌توان در شعر نیما جایگاهی را جست.

اما نکته بسیار مهم این است که نویسنده‌گان و شاعران پارسی‌زبان، هرگز تجاری‌یی چون اروپاییان را پشت سر نگذاشته است. همین نکته می‌تواند کل این مقایسه میان ویژه‌گی‌های شعر نیما و ادبیات رمانتیک را زیر سوال ببرد. دوره رمانتیسیم پس از تجربه کلاسیسیسم و پس از ظهور فلسفه اومانیسیم اروپایی، شکل گرفته است. جامعه‌یی که رمانتیسیم را تجربه می‌کند، عقل‌گرای افراطی دکارتی را پشت سر گذاشته و همه چیز از جمله معنویات و مذاهب را نیز با ترازوی نقادانه عقل سنجیده است. چنین تجربه‌یی در سرتاسر قلمرو زبان پارسی به چشم نمی‌خورد. فلسفه هیچ‌گاه با این جدیتی که در این برهه از زمان خویش را با نگاهی عقلانی بر جامعه اروپایی تحمیل کرد، در جامعه فارسی‌زبان‌ها نمود نداشته است؛ حتی زمانی که اندیشمندانی چون فراهانی و ابن سینا به تفکر فلسفی پرداختند، عقل و دیدگاه عقلانی‌یی که از سیطره نگرش‌های مذهبی کلامی بیرون آمده باشد، شکل نگرفت.

با توجه به چنین تفاوت فاحشی در سیر اندیشه و تجربیات ذهنی میان اقوام اروپایی و اقوام پارسی، کلاً امکان انتقال یک تجربه جدید از آن اقوام به ما منتفی می‌شود. از جمله این‌که در دوره رمانتیسیم گونه‌یی بازگشت به ادبیات قرون وسطی یعنی ادبیات ماقبل کلاسیسیسم را شاهدیم، در حالی که در تجربه نیما شاهد هیچ‌گونه بازگشتی به ادبیات گذشته نیستیم؛ در تجربه رمانتیسیم گونه‌یی فرار از دیدگاه عقلانی و نگرش مستقیم بی‌واسطه به طبیعت را در جهت غوطه‌وری در تخیل و دیدگاهی ایده‌آلیستی شاهدیم، ولی در شعر نیما طبیعت به دقت توضیح و تشریح می‌شود و در نگره‌پردازی‌های او، لزوم توصیف دقیق و واقعی طبیعت مشهود است. وضع استراتژیک نیما در برابر قواعد ادبیات گذشته، موضعی اصلاحی است، ولی رمانتیک‌ها موضعی انقلابی را در برابر ادبیات

نیما و مکتب ادبی

کلاسیسیسم در پیش گرفتند. (البته جالب است که در نهایت آن‌گونه که نیما به شکستن قواعد شعر کلاسیک پرداخت، رمانتیک‌ها قواعد گذشته‌گان را نشکستند و شکستن واقعی قواعد ظاهری شعر در اروپا، در زمان سمبولیست‌ها اتفاق افتاد). در رمانتیسیم نوعی ذهن‌گرایی و سوژکتیویسم را شاهدیم، در حالی که نیما علاقه آشکار خود به عینیت و ابژکتیویسم را نشان می‌دهد؛ البته در این مورد نقطه اشتراک آن‌ها زمانی خود را نشان می‌دهد که به استفاده نیما از عناصر عینی در راستای ذهنیت خویش توجه شود.

علی‌رغم ظهور فلاسفه‌یی چون روسو، در مجموعه برابند حرکت فکری اروپا پس از دکارت به سوی پیشبرد اهداف و مقاصد عقل افراطی است. حال این عقل می‌تواند عقل کلی‌نگر و فلسفی دکارت باشد یا عقل جزئی‌نگر و علمی بیکن. کلاسیسیسم با عقل ارتباط داشت. ریالیسم هم با عقل ارتباط داشت. البته عقل کلاسیسیسم عقل در خدمت اخلاق بود، ولی عقل ریالیسم، عقل در خدمت علم و واقعیت. یعنی عقل کلی‌نگر و اخلاقی کلاسیسیسم، پس از پشت سرگذراندن تجربه رمانتیسیم، تبدیل به عقل جزئی‌نگر و علمی ریالیسم گردید. این اروپایی که در دوره ریالیسم هر آن‌چه را می‌بیند، با دقت تمام توضیح می‌دهد و تشریح می‌کند، همان اروپایی است که در دوره کلاسیسیسم از میان آن‌چه می‌دید، فقط به آن‌چه که با اصولی اخلاقی‌اش سازگار بود، اجازه ورود به اثر ادبی می‌داد. پس اروپا همان اروپای عاقل است با این تفاوت که مرزهای اخلاقی کلاسیسیسم به نفع علم و واقعیت شکسته شده. ریالیسم، زشت و زیبا نمی‌شناسد، فقط واقعیت را می‌شناسد و آن را با هر بار ارزشی و اخلاقی که داشته باشد، توصیف می‌کند. پرسشی که مطرح می‌شود این است که در این مسیر عقلانی از کلاسیسیسم تا ریالیسم، تجربه رمانتیسیم به عنوان تجربه‌یی هیجانی و احساسی چه نقشی بازی می‌کند و چه جایگاهی دارد؟ ظاهراً برای گریز از عقل اخلاقی کلاسیک و پیشبرد جریان عقل با نگرشی عقلاانه‌تر که نگرش علمی باشد، جامعه اروپا نیازمند شوکی نیرومند و بیرحم به نام رمانتیسیم بود. رمانتیسیم با دیدگاهی انقلابی و شورمندانه، دیوارهای کلاسیسیسم را فرو ریخت تا از عقل کلی‌نگر و اخلاقی، فقط خود عقل بماند و به جای صفت

«اخلاقی» از بین پس صفت «علمی» را یدک بکشد. نیما نیز مانند ریالیست‌ها به توصیف دنیای واقعی به همان شکلی که هست و با جزئیات واقعی خودش، علاقه داشت. او طبیعت و پدیده‌های عینی را در منطق طبیعی خودشان توصیف می‌کرد و از این نظر او را می‌توان مدافع ابژکتیویسم دانست. ولی تفاوت نیما با ریالیست‌ها، خود را زمانی نشان می‌دهد که ورود عناصر و پدیده‌های ذهنی را در شعر او شاهدیم.

نیما را نه می‌توان یک ابژکتیویست و ریالیست واقعی دانست و نه یک سوژکتیویست و ایده‌آلیست واقعی. نیما عینیت را به خدمت ذهنیت درآورده بود و از طرفی ذهنی‌پردازی مطلق و حرکت در خیالات و ذهنیات را هم نفی می‌کرد. او طبیعت و واقعیت را وفادارانه توصیف می‌کرد، ولی آن را مطابق ذهن خویش تفسیر هم می‌نمود. در ریالیسم هرگونه تخیل و خیال‌پردازی نفی می‌شود. ریالیسم با واقعیت محض به همان شکلی که نمود دارد، سر و کار پیدا می‌کند. نیما در راستای مبارزه با خیال‌پردازی‌های غیر شهودی، توجه زیادی به واقعیت و پدیده‌های پیرامون مبذول می‌دارد، ولی تخیل را نیز نفی نمی‌کند و در نوع ارتباط و این همانی عین و ذهن، به تخیل مجال بروز و خودنمایی می‌دهد. نویسنده ریالیست حضور خودش در اثر هنری را به حداقل ممکن کاهش می‌دهد و تنها تنها تبدیل به پدیده‌یی می‌شود که وفادارانه از موضعی بیرونی در حال بازگو کردن دقیق هر آن چیزی است که مشاهده می‌کند؛ ولی نیما در بخش‌های ذهنی شعرش حضور قاطع خود و اندیشه‌های خود را به رخ کشیده، به تفسیر و تعبیر واقعیات می‌پردازد و آنها را کاملاً با مفاهیم ذهنی مطرح شده در شعر عجین می‌سازد. روی هم رفته جامعه اروپا با توجه به مسیر عقل‌مداری که در پیش گرفته است، در راستای جزئی‌نگری و چیرگی عقل علمی، به توصیف واقعیات می‌پردازد. با توجه به متفاوت بودن زیرساخت‌ها و بسترهای فکری جامعه ما با جامعه اروپایی، نیما پس از توجه به واقعیات و جزئیات زنده‌گی در اشعارش، یک‌باره با در غلبیدن به قلمرو ذهنیات، اختلاف مسیر خود با ایشان را به خوبی نشان می‌دهد.

گاو خونی

www.MihanDownload.com

رییس جمهور غنی در محفل قدردانی از شهدای ارتش به دشمنان:

این خاک گورستان شما خواهد بود!

حمدالله نورستانی

تبدیل و تغییر شده که بیشتر از سه سال در این وظیفه بوده‌اند.

آقای رییس جمهور با بیان اینکه به کارهای اساسی دیگر نیز در این عرصه نیاز است، افزود: گسترده‌گی فساد در وزارت دفاع هیچ گاهی مورد قناعت من و سربازان ارتش نمی‌باشد و باید مبارزه جدی و همه جانبه در این عرصه صورت گیرد. او گفت: لازم و ضروری است تا اقدامات که باعث کاهش تلفات در صفوف نظامیان کشور میشود را مد نظر بگیریم. ارتش افغانستان به مصابه یک خانواده است و رسیده گی به هر شهید و مراقبت از هر زخمی وظیفه تمام ما است، قربانیان ارتش برای یک قریه و یا یک ولایت و یا برای یک نسل نبوده بلکه ایثار و فداکاری آنان برای یک افغانستان آزاد و مستقل بوده‌است.

رییس جمهور غنی گفت: ما تلاش داریم تا در تمامی بیمارستان‌های نظامی بهترین دارو برای سربازان دفاعی کشور توزیع گردد، زیرا داروهای بیکیفیت قابل قبول نمی‌باشد.

آقای غنی تصریح کرد که سیاست‌های قومی، تبعیض و اختلافات در بین ارتش ملی کشور جای ندارد، مردم افغانستان از کنفرانس وارسا استقبال کرده اند و این موفقیت را منسوبین دفاعی کشور

چهارده باب اپارتمان از سوی رییس جمهور غنی برای وارثان شهدای ارتش افغانستان توزیع گردید. در نشستی که دیروز دوشنبه (۲۰ جدی) به مناسبت قدردانی از شهدای ارتش کشور تدویر یافته بود محمد اشرف غنی رییس جمهور کشور گفت: رسیده گی به مشکلات نیروهای دفاعی و امنیتی که در دفاع از مردم و کشور شان مشغول وظیفه اند از اولویت‌های ما می‌باشد.

رییس جمهور غنی افزود: توزیع چهارده باب اپارتمان برای وارثان شهدای ارتش به مسابه قسط اول این برنامه بزرگ است و صدها خانواده دیگر نیز مستحق این هستند. رییس جمهور غنی تعهد سپرد که در برنامه خانه سازی سال آینده خانواده‌های شهدا و منسوبین دفاعی و امنیتی را در اولویت قرار خواهد داد.

به گفته آقای غنی، برای رسیده گی به مشکلات و چالش‌های که فراراه نهادهای امنیتی به خصوص وزارت دفاع ملی وجود داشته، در دو سال گذشته تغییرات بنیادی به وجود آمده است. از جمله به کمیسیون تدارکات وزارت دفاع توجه خاص صورت گرفته است. در شش ماه گذشته در کمیسیون تدارکات وزارت دفاع هفت صد کارمند

خاصاً سربازان ارتش ملی کشور با خون خود کمایی کرده‌اند.

او خاطر نشان کرد که پیام ما به دشمنان افغانستان واضح است، دو سال پیش محاسبه غلط کردید، پارسال محاسبه غلط کردید، اگر به این خاک به هدف شوم بنگرید، این خاک گورستان شما خواهد بود!

همچنان، عبدالله حبیبی وزیر دفاع ملی گفت: وزارت دفاع افغانستان در امر رسیده گی به بازمانده گان شهدای نیروهای امنیتی اقدامات جدی انجام داده است.

آقای حبیبی افزود: رسیده گی به فرزندان نیروهای امنیتی، توزیع نمرات رهايشی، اهدای بورسیه‌های تحصیلی و کمک نقلی برای اعمار منازل آنها، اعزام وارثان شهدای نیروهای امنیتی به حج از مواردی است که به گفته وزیر دفاع ملی برای بازمانده گان شهدای نیروهای امنیتی در نظر گرفته شده است.

از سویی هم، جنرال قدم شاه شهیم رییس ستاد مشترک ارتش گفت: پاسبانی از باورهای دینی و ملی از مواردی است که نیروهای امنیتی ما بالای آن تمرکز بیشتر دارند.

آقای شهیم افزود: نیروهای امنیتی کشور همواره در دفاع و حراست از حریم مقدس خود جان فشانی کرده‌اند و تا زمانی که دشمنان این سرزمین را از کشور خود بیرون نکنند آرام نخواهند نشست. رییس ستاد مشترک ارتش بیان داشت: نسلی که امروز در ساختن یک افغانستان آرام و مرفع تلاش به خرج می‌دهند، همانا فرزندان صدیق این کشور در صفوف نیروهای امنیتی هستند.

آقای شهیم بیان کرد که مسوولیت ما به عنوان دست اندرکاران امور دفاعی تنها با برگزاری محافل خلاصه نمی‌شود، برای ما لازم است تا مسوولیت بیشتر را در قبال شهدا و معلولان نیروهای امنیتی در نظر بگیریم.

او گفت: رسیده گی به خانواده‌های شهدا در اولویت کار ما قرار دارد، زیرا این خانواده‌ها الگوی مبارزه در برابر دشمنان این کشور هستند.

هاشمزی:

له نورو سره د ولسمشر د واک شریکېدل قانوني ستونزه نه لري

د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې خپلواک کمپسيون وايي، د ملي يووالي حکومت له اساسي قانون سره په ټکر کې نه دی رامنځته شوی.

که څه هم داسې انتقادونه ډېر دي چې د ملي يووالي حکومت د افغانستان له اساسي قانون سره په ټکر کې جوړ شوی، خو د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې خپلواک کمپسيون بيا وايي، د ملي يووالي حکومت له قانوني اړخه ستونزه نه لري. د دغه کمپسيون رئيس محمد قاسم هاشمزي د دوشنبې په ورځ په کابل کې د اساسي قانون د اوونۍ په لمانځ غونډه کې په واضح ټکو دا وويل چې اساسي قانون ولسمشر ته د يو شمېر بنسټونو او ادارو د رامنځته کېدو او د واک وپشلو صلاحيت ورکړی دی.

د بڼاغلې هاشمزي په خبره دا چې ولسمشر لازمه وگڼله چې خپل واک له نورو سره شریک کړي قانوني مشکل نه لري.

نوموړي زیاته کړه: "اساسي قانون ولسمشر ته د واک ورکوي چې ځینې ادارې او یا هم کمپسيونونه رامنځته کړي نو ولسمشر لازمه وگڼله چې خپل ځینې واکونو نورو ته انتقال کړي او دغه کار له اساسي قانون سره مخالفت نه لري."

د افغانستان د اساسي قانون د دوهم فصل په شپيته ماده کې راغلي چې جمهور رئیس د افغانستان د اسلامي جمهوریت په سر کې دی او خپل واکونه په اجرائیه، مقننه او قضایه برخو کې د اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي، خو یو شمېر حقوقی کارپوهان بيا وايي، په قانون کې دا نه دي راغلي چې ولسمشر دې داسې یوه اداره چې د ده خاص واکونه دې اعمال کړي رامنځته کړي.

د پوهنتون استاد او حقوقی کارپوه خالد سادات له ازادي راډیو سره خبرو کې وويل دا سمه ده چې د ملي يووالي حکومت د یوه مجوریت له مخې رامنځته شوی، خو په ورته وخت کې دا واقعیت هم باید ټول ومنې چې د یاد حکومت جوړېدل د افغانستان له اساسي قانون سره په ټکر کې دي. نوموړي زیاته کړه:

"د یوې معاملې پر اساس دغه حکومت رامنځته شوی دی، په دې معنی چې دلته اساسي قانون نقض شوی او موږ او تاسې نه شو کولای داسې یو حکومت چې هغه د اساسي قانون خلاف رامنځته شوی وي هغې ته قانوني حکومت وویلی شو."

له دې ټولو سره سره - د عدلیې وزیر عبدالصیر انور چې هغه هم د اساسي قانون د اوونۍ په لمانځ غونډه کې برخه اخیستې وه وويل چې اساسي قانون د قران ټکي نه دي چې تغیر پکې رامنځته نه شي.

دا په داسې حال کې ده چې د حقوقی چارو کاپوه خالد سادات بيا وايي، اساسي قانون د یوه منل شوي معتبر قانون په توگه د اعتبار وړ دی او که په دغه قانون کې تغیر رامنځته کېږي باید خورا مسلکي او د ځانگړو کړنلارو له مخې رامنځته شي.

نیروهای امریکایی و ایتالیایی در ولایت فراه مستقر شدند

مقام‌های محلی ولایت فراه اعلام کردند که ده‌ها سرباز آمریکایی و ایتالیایی با هواپیماهایش در فرودگاه ولایت فراه مستقر شده‌اند.

ناصر مهري، سخنگوی والی فراه به بی‌بی‌سی گفت که نیروهای حمایت قاطع به فرماندهی ناتو اول هفته جاری در این ولایت مستقر شده‌اند.

او گفت که با افزایش ناامنی در ولایت فراه این نیروها به منظور حمایت از نیروهای امنیتی افغانستان به ولایت فراه آمده‌اند.

آقای مهري درباره شمار این نیروها ابراز نظر نکرد، ولی گفت تا زمانیکه تحرکات ستیزه جویان مخالف دولت ادامه داشته باشد، این نیروها در ولایت فراه باقی خواهند ماند.

سرور عثمانی فراهی، نماینده ولایت فراه در مجلس نمایندگان افغانستان به بی‌بی‌سی گفت که وضعیت در فراه نگران کننده است و به گفته او طالبان به مرکز این ولایت نزدیک شده‌اند.

مقام‌های محلی ولایت فراه تایید کرده که این ولایت در روزهای اخیر شاهد نبردهای شدید میان ستیزه جویان گروه طالبان و نیروهای امنیتی افغانستان بوده که در برخی مناطق ستیزه جویان گروه طالبان پیشروی داشته‌اند.

امنیتی از نیروهای بین‌المللی به نیروهای داخلی را از سال ۲۰۱۱ آغاز کرد و در سال ۲۰۱۴ این روند پایان یافت.

با تکمیل واگذاری مسوولیت امنیتی قرار بود که نیروهای بین‌المللی نقش آموزش و مشورت را داشته باشند. فقط در صورت درخواست دولت افغانستان، این نیروها از نیروهای امنیتی افغانستان حمایت هوایی کرده و یا در جنگ مشارکت خواهند کرد.

به گفته این منابع با توجه به اینکه نیروهای ستیزه جوی مخالف دولت دوباره عقب زده شده ولی نگرانی از ادامه پیشروی گروه طالبان وجود دارد.

قبل از این نیروهای آمریکایی نیز اعلام کرده بود که ۳۰۰ تفنگدار دریایی این کشور در بهار پیش رو در ولایت نآرام هلمند در جنوب افغانستان مستقر خواهد کرد.

دولت افغانستان برنامه واگذاری مسوولیت

پیکه: داوران هر هفته بهانه‌های بیشتری برای انتقاد به من می‌دهند

مدافع اسپانیایی تیم فوتبال بارسلونا بار دیگر به نارضایتی خود از شیوه قضاوت داوران لالیگا در بازی‌های این تیم شکایت کرد. قضاوت جنجال‌آمیز داور بازی شب گذشته بارسلونا و ویرتال در خانه زیردریایی زرد، دیداری که با تساوی یک بر یک خاتمه یافت، بهانه دیگری برای جرارد پیکه ساخت تا او بر ادعای قبلی‌اش در مورد نادآوری‌ها علیه بارسا تأکید کرد.

در این بازی دو بار توپ به دست برونو بازیکن ویرتال خورد که ایگناسیو ایگلسیاس، داور بازی از کنار آن‌ها گذشت و به همین دلیل، پیکه دلایل بیشتری برای انتقاد از عملکرد داوران لالیگا پیدا کرد، حرکتی که شاید او را بیش از پیش به دردمسر بیندازد.

پیکه گفت: برونو دو خطای هند محرز انجام داد. من هند ماسچرانو را هم دیدم، اما همه ما از وجود عمد در آن صحنه صحبت می‌کنیم. داوران؟ خودتان دیدید. هر هفته داوران بهانه‌های بیشتری به من برای انتقاد کردن می‌دهند. اتفاقاتی که در این بازی رخ داد بسیار واضح بودند، پس لازم نیست درباره چیزی توضیح داده شود.

پیکه در پاسخ به این سؤال که به نظر او آیا ویرتال بهتر از بارسلونا بازی کرده است، اظهار داشت: ما به مراتب بهتر از آن‌ها بازی کردیم، اما من فکر می‌کنم که یکسری جزئیات وجود دارد که باید بیشتر به آن‌ها توجه می‌کردیم. با وجود ایجاد فاصله ۵ امتیازی میان بارسلونا و رتال مادرید صدرنشین که با توجه به کمربودن تعداد بازی‌های رتال احتمال افزایش آن به ۸ امتیاز وجود دارد، کار کاتالان‌ها برای رسیدن به کلهکشانی‌ها بسیار سخت است، اما پیکه حاضر نشد کار تیمش در کورس قهرمانی را تمام شده بداند.

او تأکید کرد: لیگ به هیچ‌وجه هنوز تمام نشده است. من اطمینان دارم که می‌توانیم این وضعیت را تغییر دهیم و هنوز شانس قهرمانی داریم، اما باید برخی چیزها را عوض کنیم.

جام جهانی ۲۰۲۶ با ۴۸ تیم برگزار می‌شود

۴۸ تیمی شدن جام جهانی ۲۰۲۶ امروز به طور رسمی از سوی فدراسیون جهانی فوتبال اعلام خواهد شد.

روزنامه اسپانیایی «آس» گزارش داده که براساس اطلاعات به دست آمده از منابع نزدیک به فیفا، اعضای شورای فدراسیون جهانی فوتبال در شهر زوریخ سوئیس، مقر این فدراسیون به توافق لفظی رسیده‌اند که جام جهانی ۲۰۲۶ با ۴۸ تیم برگزار شود.

براساس گزارش «آس»، انتظار می‌رود اعلام رسمی ۴۸ تیمی شدن جام جهانی ۲۰۲۶ امروز (سه‌شنبه) صورت بپذیرد. این تصمیم در پی نشست دو روزه اعضای شورای فیفا و درست یک روز پس از مراسم اعلام بهترین‌های فوتبال جهان از سوی فیفا موسوم به «بهترین» اعلام می‌شود.

به این ترتیب، جام جهانی ۲۰۲۲ قطر آخرین جام جهانی با حضور ۳۲ تیم خواهد بود. یک روزنامه‌نگار برزیلی که در یکی از نشست‌های اعضای شورای فیفا در زوریخ حضور داشته، خبر داده که در این نشست اعضای حاضر روی برگزاری ۸۰ بازی در ۳۰ روز به بحث با یکدیگر پرداخته‌اند.

همچنین خبرگزاری «رویترز» خبر داده که فیفا پیشنهاد ترکیب کونکاکاف (منطقه آمریکای مرکزی و شمالی و حوزه دریای کارائیب) و کونمبول (امریکای جنوبی) در مسابقات مرحله انتخابی جام جهانی ۲۰۲۶ را داده است. در حالی که این دو کنفدراسیون در حال حاضر روی هم ۷ سهمیه به علاوه دو سهمیه حضور در پلی‌آف را دارند، این دو فدراسیون در صورتی موافق این پیشنهاد فیفا هستند که مجموعاً حداقل ۱۴ سهمیه به این دو کنفدراسیون تعلق بگیرد.

بشار اسد: در مسیر پیروزی هستیم

رئیس‌جمهوری سوریه در مصاحبه‌ی جدید اعلام کرد، کشورش به پیروزی بر دشمنان سوریه اطمینان دارد و در مسیر پیروزی است.

بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه در گفت‌وگو با شبکه آرتی ال و تلویزیون "فرانس اینفو" اظهار داشت: هرجنگی موجب کشتار می‌شود، از این رو، جنگ بد است، اما باید جنگ در زمانی باشد که هیچ راه‌حل دیگری نباشد.

اسد در پاسخ به سؤالی مبنی بر این‌که آیا بمباران شرق حلب تنها راه‌حل بازپس‌گیری شهر بود، گفت: هرجنگی ویرانی به بار می‌آورد و موجب کشتار می‌شود، از این رو، هرجنگی بد است، حتی اگر برای هدفی خوب و متعالی یعنی دفاع از سرزمینت باشد. از این رو، اگر که راه‌حل دیگری باشد آن راه‌حل نیست.

رئیس‌جمهوری سوریه ادامه داد، چطور می‌توانی غیرنظامیان در آن مناطق را از دست تروریست‌ها آزاد کنی؟ آیا رها کردن آنان زیر سلطه تروریست‌ها و سرکوب‌شان بهتر است تا آن‌ها سر مردم را قطع کنند دست به کشتار بزنند؟ این‌ها زمانی اتفاق می‌افتد که دولتی نباشد. آیا نقش دولت و نظام این است که بنشینند و نظاره‌گر باشد. تو باید آن‌ها را آزاد کنی. این بعضاً با دادن بهایی محقق می‌شود. اما در نهایت مردم از دست تروریست‌ها آزاد می‌شوند این سوال اکنون مطرح است آیا آن‌ها آزاد شدند یا نه اگر جواب مثبت است این یعنی باید این کار را می‌کردی.

اسد تصریح کرد: مقامات سوریه اطمینان دارند که بر دشمنان فایق می‌شوند و از همان آغاز جنگ در سال ۲۰۱۱ بازپس‌گیری حلب مرحله اساسی در درگیری‌ها است.

رئیس‌جمهوری سوریه اعلام کرد که به رغم سلطه بر حلب، مرحله آتی جنگ به خاطر حمایت غرب از گروه‌های تکفیری آسان نخواهد بود.

ترامپ دخالت روسیه در حملات سایبری به آمریکا را پذیرفت

مشاور و دستیار ارشد رئیس‌جمهور منتخب آمریکا اعلام کرد، دونالد ترامپ نتیجه‌گیری جامعه اطلاعاتی آمریکا درباره دست داشتن روسیه در حملات سایبری در دوره انتخابات ریاست جمهوری را پذیرفته و ممکن است در پاسخ به آن دست به اقدام بزند.

رئیس‌پرایوس که قرار است در دولت دونالد ترامپ رییس دفتر او باشد، گفت: ترامپ معتقد است که روسیه پشت حملات سایبری علیه سازمان‌های حزب دموکرات آمریکا است.

هرچند که پرایوس مشخص نکرد، آیا ترامپ پذیرفته که این حملات هکری به دستور ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه انجام شده‌اند یا خیر. پرایوس به شبکه "فاکس نیوز" آمریکا گفت: او (ترامپ) این حقیقت را پذیرفته که این مورد ویژه، مربوط به اشخاصی در روسیه بوده، بنابراین در این مورد مسأله‌ی وجود ندارد.

این نخستین باری است که رسماً یک عضو ارشد تیم دونالد ترامپ اذعان می‌کند که ترامپ دست داشتن روسیه در حملات هکری علیه حزب دموکرات آمریکا در زمان تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری و افشاشگری‌های متعاقب آن درباره ایمیل‌های این حزب را پذیرفته است.

پرایوس خاطر نشان کرد، ترامپ در نظر دارد به جامعه اطلاعاتی آمریکا دستور دهد توصیه‌های‌شان را در مورد که این‌چه اقداماتی باید صورت بگیرد، ارائه دهند و بر طبق این توصیه‌ها اقداماتی اتخاذ خواهد شد.

در سال ۲۰۱۶ بیش از ۳۲۰ هزار پناهجو وارد آلمان شدند

در حالی که شمار پناهجویان از کشورهای نام‌ن به آلمان در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال پیش از آن کاهش یافته، تعداد پناهجویانی که کوشیدند به طور غیرقانونی از مرزهای یکی از کشورهای اتحادیه اروپا عبور کنند، افزایش یافته است.

بنابر گزارش روزنامه ولت آم زونتاک به نقل از اداره‌های آمار ایالت‌های آلمان، نزدیک به ۳۲۱ هزار تن در سال گذشته به ادارات مربوطه تقاضای پناهنده‌گی ارائه دادند. این آمار نشان می‌دهد که تنها در ماه جنوری سال گذشته، بیش از ۹۱ هزار و ۶۰۰ پناهجو وارد آلمان شدند.

این روزنامه نوشته است، تعداد پناهجویان به آلمان پس از بسته‌شدن راه بالکان و انعقاد قرارداد میان اتحادیه اروپا و ترکیه، کاهش یافت و به‌طور میانگین به کمتر از ۲۰ هزار تن در ماه رسید. این رقم در ماه دسامبر ۲۰۱۶، به ۱۶ هزار و ۴۴۱ نفر بالغ می‌شد. تعداد پناهجویان در ماه دسامبر سال ۲۰۱۵، بیش از ۸۹۰ هزار تن بود.

ولت آم زونتاک همچنین به نقل از داده‌های آژانس امور مرزی اتحادیه اروپا - فرونتکس نوشت، در مقابل، شمار پناهجویانی که در سال ۲۰۱۶ به طور غیرقانونی وارد کشورهای عضو اتحادیه شدند، افزایش یافته است. این پناهجویان اغلب از کشورهای آفریقای شمالی و لبنان عازم اروپا شده بودند. داده‌های این آژانس حاکی از آن است که در فاصله زمانی اول جنوری تا ۱۸ دسامبر ۲۰۱۶، تنها ۱۲ هزار و ۲۷۰ نفر مصری که در تلاش برای عبور از مرز یکی از کشورهای عضو بودند، دستگیر شدند. این رقم در مقایسه با شمار مصری‌تباران پناهجو در سال ۲۰۱۵، افزایشی ۱۶ درصدی را نشان می‌دهد.

در همین چارچوب زمانی، نزدیک به ۱۶۰ هزار نفر از لیبی (۱۹ درصد افزایش)، ۱۱۰۰ نفر از الجزیره (۲۶۰ درصد افزایش) و بیش از یک هزار تن از تونس (۷۸ درصد افزایش) کوشیدند به طور غیرقانونی از مرزهای کشورهای اروپایی عبور کنند.

فیسبوک نامه

عنوانی دست‌اندرکاران محترم وزارت معارف:
از آنجایی که خدمت به ملت فقط در محدوده چوکی‌های مشخص شده گروه‌های سیاسی نیست، بنده با کمال اشتیاق و افتخار می‌پذیرم تا برای یک سال تمام با کتاب‌های درسی دانش‌آموزان سرزمینم محشور شوم. با مروری کوتاهی که بر کتاب‌های درسی داشته‌ام جدا از بحث محتوایی، این کتاب‌ها مشکلات اساسی در چگونگی نوشتن واژه‌ها دارند. بنده حاضریم با تعهد، ویراستاران این کتاب‌ها را یاری دهم تا حداقل بتوان، اشتباهات تایپی، غلط‌های املائی و دستوری و جلدانویسی و سرهم نویسی‌های واژگان را اصلاح کرد. برای اطمینان بیشتر در آوردن اصلاحات، می‌پذیرم تا درست‌نویسی را مستقیماً خودم بر کتاب‌ها اعمال کنم و همچنین روخوانی نهایی را انجام دهم. برای این کار بنده هیچ چشم‌داشتی، نامی و نانی ندارم جز حفظ آبروی زبان پارسی-دری.

ملک ستیز
آیا ما «بهترین» قانون اساسی را در منطقه داریم؟
پیوسته در رسانه‌ها می‌شنویم که قانون اساسی ما در منطقه «بهترین» است. منشأ این ادعا از زبان رئیس‌جمهور می‌آید که قانون اساسی افغانستان را بهترین قانون در منطقه تعریف کرده است. می‌خواستم بدانم، منظور ما از بهترین قانون اساسی چیست؟ آیا از دید ساختاری، یا از نگاه مفهومی یا از نگاه فصاحت و درست فهمی آن؟ و یا شاید هم از نگاه حاکمیت آن؟

نکته دیگر که توجه مرا به خود جلب کرد، معنای تخصصی-تخنیکی این ادعا است. آیا براساس کدام بررسی، پژوهش و یا نظرسنجی چنین ادعای صورت می‌گیرد که ما بهترین قانون اساسی را داریم. کدام نهاد با اعتبار منطقه‌ی یا بین‌المللی این «بهترین‌بودن» ما را تایید کرده است؟ من مدتی با دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه ادیان و دانشگاه مفید در هم‌کاری با سازمان بهزیستی ایران در تهران روی کوانسیون حمایت از حقوق معلولان کار کردم. از این رو، به پژوهش‌هایی که دانش‌پژوهان حقوقی، پیرامون قانون اساسی ایران کرده بودند، دست یافتیم. از آن جمع کارهای دکتر کاظم غریب‌آبادی خیلی عالی بود. دکتر غریب‌آبادی ساختار قانون اساسی ایران با ساختارهای حقوقی جهانی به بررسی گرفته است. در این پژوهش چهارده فصل و یک‌صد و هفتادوهفت اصل از دید تخنیکی و ساختاری به بررسی گرفته شده است. ساختار قانون اساسی ایران در این پژوهش به زنجیره‌ی می‌ماند که فهای حقوقی نظام را از میانه هر حلقه آن می‌گذاراند و اسن حلقه‌ها را با ساختار دولت و روحانیت گره می‌زند. این اصل کمک می‌کند که قانون‌گذار، سیاست‌مدار و مجری قانون مفاهیم حقوقی را به گونه ساختارمند دنبال کنند. زبان قانون اساسی ایران خیلی معیاری‌تر از زبان قانون اساسی ما است. نقش نظارتی دولت بر حقوق و آزادی‌های اساسی بیش‌تر از قانون اساسی ما است. در این‌جا قانون اساسی ما در تأمینات حقوق شهروندی (به‌ویژه فصل دوم) بازتر و آزادتر، هنجارسازی شده است. اما از لحاظ ساختار، روش حقوق‌مداری در دولت و ادبیات حقوقی، قانون اساسی ایران بهتر از ماست.

در سال ۱۹۴۷ هندوستان آزادی خود را به دست آورد و کمیته قانون اساسی خود را تحت قیادت حقوق‌دان نام‌آور هند دکتر (امبدکار) شکل داد تا پیش‌نویس قانون اساسی این کشور را طرح کند. این کمیته در دو سال توانست یکی از بهترین قوانین اساسی جهان را که از تاریخ دولت‌های باستان، عصر میانه و معاصر هند کبیر برتاییده بود به ارمغان آورد. این قانون اساسی در سال ۱۹۵۰ تصویب شد. از آن روز به این سو، قانون اساسی هندوستان ۱۰۱ مرتبه بازنگری شده و بهبود یافته است. ما حداقل سه نهاد رسمی پژوهش قانون اساسی در هند داریم که به‌صورت مستمر بر هم‌آهنگی قانون اساسی هند با قوانین بین‌الدول نظارت حرفه‌ی می‌کند و توصیه‌های حقوقی ارائه می‌دهد. قانون اساسی هند بر بنیاد عدالت، کرامت و انسانیت شکل گرفته که از لحاظ محتوا، ساختار و زبان در ردیف بهترین قوانین در جهان نام گرفته می‌شود.

پاکستان از زمان تأسیس تا حال، سه قانون اساسی داشته است که به‌نام «آیین پاکستان» یاد می‌شود. پس از تصویب قانون اساسی هند در سال ۱۹۵۰، پاکستان دست به ایجاد کمیته قانون اساسی زد و در سال ۱۹۵۶ قانون اساسی خود را به تصویب مجلس رسانید. در سال ۱۹۶۲ قانون اساسی دوم و در سال ۱۹۷۰ قانون اساسی سوم پاکستان با ایجاد دولت فدرالی انجامید. قانون اساسی سال ۱۹۷۰ که از دوازده فصل شکل گرفته است در تأثیر ساختاری قانون اساسی هند قرار دارد. نکته‌ی که بار حقوقی قانون اساسی هند را پر قدرت می‌سازد، آزادی قانون از چنگال ایدئولوژی‌ها است چیزی که قانون اساسی پاکستان از این پارادوکس رنج می‌برد. اما از دید ساختاری و تفسیری، قانون اساسی پاکستان خیلی حرفه‌ی تهیه شده است. از سال ۱۹۷۰ به این سو، قانون اساسی پاکستان دوازده بار بازنگری شده و شش پژوهش تفسیری به زبان شیوای حقوقی از آن برون شده است.

حالا اگر ما ادعا می‌کنیم که بهترین قانون اساسی را در منطقه داریم، شاید خودشیفته‌گی و احساسات بر ما غلبه کرده است. در حقوق یک مقوله تاریخی وجود دارد که چنین می‌گوید: «بهترین قانون آن است که بر جامعه از طریق دولت حاکم بوده و بر اصل آن جامعه هنجارمند شود.» این مقوله از حقوق روم به ساختارهای حقوقی جهان نشأت کرده است. حال اگر ما بر این مقوله تاریخی و حقوقی نیز ادعای «بهترین» کنیم، نمی‌دانم چه خواهد شد؟ آید بهتر بود ادعا می‌شد که ما بهترین قانون اساسی تاریخ خود را داریم. این‌جا نیز حرف‌هایی برای گفتن وجود دارد، اما به‌صورت قطع بهتر از ادعای بالایی می‌توانست، باشد.

Mandegar

واکنش مقامات افغانستان

به درگذشت اکبر هاشمی رفسنجانی

اکبر هاشمی رفسنجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ایران در یکی از بیمارستان‌های تهران درگذشت. مقامات دولت افغانستان درگذشت هاشمی رفسنجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ایران را تسلیت گفتند. اشرف غنی: رفسنجانی در قلوب طرفداران خود محبوبیت داشت

محمد اشرف غنی رئیس جمهور افغانستان با ارسال پیامی ضمن تسلیت به رهبر انقلاب اسلامی ایران، رئیس جمهور این کشور، خانواده مرحوم و دولت و مردم ایران، گفت: مرحوم علی اکبر هاشمی رفسنجانی در جریان زعامتش به عنوان رئیس جمهور ایران و هم چنین در وظایف مختلف دیگر، در مسایل منطقه یک شخصیت تاثیر گذار بود و در قلوب طرفداران خویش محبوبیت داشت.

عبدالله: آیت الله هاشمی حامی مجاهدین و مهاجرین افغانستان بود

عبدالله عبدالله رئیس اجرائیه دولت وحدت ملی افغانستان به مناسبت ارتحال آیت الله هاشمی رفسنجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران پیامی منتشر کرد.

در این پیام آمده است: با کمال تأسف اطلاع یافتیم که آیت الله هاشمی رفسنجانی از پیشگامان انقلاب اسلامی ایران و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی داعی حق را لیبک گفته است.

آیت الله هاشمی رفسنجانی علاوه بر نقش و جایگاهی که در به ثمر رساندن انقلاب اسلامی ایران و مدیریت تحولات سیاسی و اجتماعی نوین ایران داشت، از لحاظ علمی و فکری نیز یکی از چهره‌های شاخص و تاثیرگذار در جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رفت.

طی هشت سالی که ایشان ریاست جمهوری اسلامی ایران را به عهده داشتند، همواره از داعیه بر حق مجاهدین افغانستان حمایت کرده و از بذل کمک به مهاجرین کشور ما دریغ نورزیدند.

ارتحال این شخصیت عالی و مبارز ضایعه جبران‌ناپذیر برای دولت و ملت بزرگ ایران به شمار می‌رود.

ریاست اجرایی حکومت وحدت ملی مراتب تأسف و تأثر شدید خود را از بابت ارتحال ایشان ابراز داشته، این ضایعه اسفناک را به دولت و ملت شریف برادر ایران خاصاً خانواده و فرزندان آن مرحوم تسلیت می‌گوید و برایشان جنت فردوس از بارگاه خداوند پاک مسئلت می‌نماید.

حامد کرزی رئیس جمهور پیشین افغانستان نیز به مناسبت درگذشت آیت الله علی اکبر هاشمی رفسنجانی پیامی ارسال کرد.

در متن پیام کرزی آمده است: با تأسف فراوان اطلاع حاصل نمودم که آیت الله علی اکبر هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور پیشین جمهوری اسلامی ایران داعی اجل را لیبک گفته و جهان فانی را وداع گفت.

الله و انا الیه راجعون. مرحوم آیت الله هاشمی رفسنجانی که از یاران نزدیک بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران امام خمینی در دوره قبل و بعد از انقلاب اسلامی ایران به شمار می‌رفت، در مدت مدیدی از جایگاه ریاست پارلمان، ریاست جمهوری و ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام، خدمات بزرگی را برای مردم ایران انجام داد.

ایشان سیاستمداری اعتدال اندیش، مصلحت گرا، مرد اندیشه و عمل و از استوانه های نظام جمهوری اسلامی ایران بود که نه تنها در ایران بلکه در سطح منطقه و بین المللی الگوی بی بدیلی از سیاست‌ورزی را ارائه کرد.

وی در عین حال که تبحر در علوم اسلامی و تسلط بر اندیشه و آموزه های دینی داشت، فهم درست وی از وضعیت کنونی منطقه و تعاملات جهانی از وی یک چهره تاثیرگذار و شاخص ساخته بود.

فقدان آیت الله رفسنجانی ضربه جبران ناپذیری بر سیاست تعامل و اعتدال در منطقه و نیز ضایعه بزرگی برای مردم ایران و نظام جمهوری اسلامی است.

محقق: فقدان هاشمی ضایعه جبران‌ناپذیر و خلأ عظیم برای منطقه و جهان اسلام است

همچنین استاد محمد محقق رهبر حزب وحدت اسلامی مردم افغانستان به مناسبت درگذشت رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ایران پیامی صادر کرد.

در این پیام آمده است: خبر درگذشت تأثر انگیز عالم مجاهد سیاستمدار برجسته جهان معاصر «علی اکبر هاشمی رفسنجانی» رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران را با یک دنیا اندوه مطلع شدم.

شخصیتی که حدود ۶۰ سال در دوره‌های مختلف تاریخ معاصر ایران بار سنگین مسوولیت بزرگ انسانی را به دوش داشت و از تمامی پیچ وخم‌ها و فراز و فرودها با درایت و تدبیر فوق العاده عبور کرد.

در دوران مبارزه علیه نظام شاهی از تئوری‌سازان انقلاب اسلامی و در دوره پیروزی بزرگترین انقلاب مردمی معاصر منطقه و جهان به رهبری امام خمینی رضوان الله تعالی علیه یکی از کلیدی ترین یاران معظم له بحساب می آمد و در مقطع بعد از رحلت امام در کنار رهبری نظام جمهوری اسلامی یکی از سکائداران و پیشکسوتان آن بوده، به گونه‌ای که دو دوره ریاست جمهوری ایشان به عصر سازندگی شهرت یافت.

و نیز در دهه اخیر با همه رخدادها در عرصه تفاوت‌های فکری میان کارگزاران نظام جمهوری اسلامی که طبیعت یک نظام مردم سالار دینی است، همیشه حامی اصل نظام و یکی از ستون پایه‌های استوار جمهوری اسلامی بوده است و بدون شک فقدان اسفبار این مرد بزرگ دین و سیاست ضایعه جبران ناپذیر و خلأ عظیم برای منطقه و جهان اسلام می‌باشد.

پیشرفت و توسعه کشورش زندگی و تلاش کرد. وی همانگونه که نقش به سزایی در پیشرفت‌های کنونی جمهور اسلامی ایران داشت، در دوره‌های مختلف و در میان همه جناح‌های سیاسی جمهوری اسلامی ایران، از نفوذ بالایی برخوردار بود که نبود ایشان در شرایط کنونی، ضایعه‌ای جبران ناپذیر برای مردم و نظام جمهوری اسلامی ایران است.

آیت الله هاشمی رفسنجانی نه تنها در ایران، بلکه در سطح منطقه نیز از اعتبار بالا و شهرت خوبی برخوردار بود و در دوره‌های مختلف جهاد و مقاومت مردم افغانستان برضد کمونیسم و تروریسم، از دوستان نزدیک مجاهدین و مهاجران افغانستان بود و رابطه دوستانه و نزدیکی با رهبر جهاد و مقاومت مردم افغانستان شهید پروفیسور برهان الدین ربانی داشتند.

سرور دانش: هاشمی سیاست‌مداری اعتدال‌اندیش و مصلحت‌گرا بود

با کمال تأسف، خبر درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران باعث تأثر و اندوه دولت و ملت افغانستان گردید. انا

بدینوسیله می‌خواهم مراتب تسلیت و همدردی خود را به حکومت و مردم کشور دوست و برادر ایران و خانواده متوفی ابراز نموده از بارگاه خداوند لایزال برای متوفی بهشت برین و برای بازماندگان صبر جمیل استدعا دارم.

شادروان آیت الله علی اکبر هاشمی رفسنجانی از شخصیت‌های مبارز و آزادی‌خواهی بود که در بنیانگذاری جمهوری اسلامی ایران نقش بارز داشت. کارنامه‌هایش جاودان و فراموش ناشدنیست.

ربانی: آیت الله رفسنجانی از دوستان نزدیک مجاهدین و مهاجران افغانستانی بود

دریافت خبر ارتحال آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی عالم مجاهد و مبارز، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس جمهوری پیشین جمهوری اسلامی ایران، باعث تأثر عمیق شد.

آیت الله هاشمی رفسنجانی به عنوان نزدیکترین چهره به بنیان گذار انقلاب اسلامی ایران آیت الله خمینی، از معماران این انقلاب و از ستون‌های اصلی نظامی کنونی جمهوری اسلامی ایران شمرده می شد که از دوران جوانی تا زمان وفاتش، حدود شش دهه در راستای خدمت به مردم و

اشرف غنی:

طالبان خود را از تروریست‌ها جدا کند

وحدت ملی با عبدالله عبدالله، رئیس جمهوری اجرایی چه چیزی محقق شد، تصریح کرد: می‌توان از چهار محور صحبت کرد، درخصوص انتقال سیاسی، قدرت از رئیس جمهوری منتخب به رئیس جمهور منتخب جدید به صورت مسالمت آمیز برای نخستین بار در تاریخ افغانستان انتقال یافت که این مساله آشتی، امنیت و ثبات به دنبال داشت و از نتایج تشکیل دولت وحدت ملی، انتقال قدرت به صورت آرام و امن است. نکته دوم تحقق امنیت بود، قبل از اینکه

رئیس جمهور شوم، ۱۵۰ هزار سرباز از نیروهای خارجی در اراضی افغانستان بودند اما در حال حاضر ۱۲ هزار تن از نیروهایی هستند که در زمینه‌های مختلف در دولت و نه فقط در جنگ کمک می‌کنند و نقش‌های آنها فقط محدود به مشورت می‌شود و ما ثابت کرده‌ایم که مردمان افغانستان دفاع و جانفشانی می‌کنند و آماده حفاظت از کشورشان هستند.

وی افزود: زمانی که نیروی نظامی ملی افغانستان را با نیروهای دیگر در کشورهای مختلف مقایسه می‌کنیم، می‌بینیم که در طول دو سال، نیروهای ملی ما به مرحله رشد و قدرت رسیده‌اند.

اشرف غنی تصریح کرد: نکته سوم، مشکل اقتصادی بزرگ است که ما در گذشته با آن مواجه بودیم، پس از اینکه نیروهای خارجی از افغانستان خارج شدند، سطح اقتصادی

رئیس جمهوری افغانستان تأکید کرد، تمامی مردم افغانستان خواهان آشتی ملی هستند و به همین دلیل، طالبان باید خود را از گروه‌های تروریستی تندرود جدا کند.

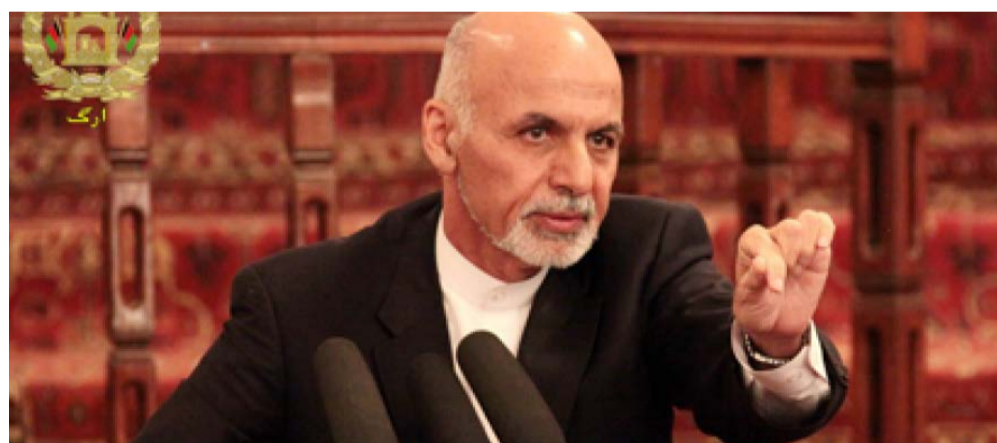
اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان در مصاحبه با روزنامه فرانطقه‌ای الشرق الاوسط گفت: رابطه افغانستان با عربستان حیاتی، مستحکم و اساسی است و افغانستان با تمامی کشورهای اسلامی و در راس آنها عربستان و امارات هماهنگ است. در جریان دیدار با ولیعهد و جانشین ولیعهد

ما در مورد مسائل مختلفی که مورد اهمیت کشورهای اسلامی و مسلمانان از جمله افغانستان است صحبت کردیم و تفاهم بسیار گسترده بود.

وی درخصوص پرونده مذاکرات با طالبان و اینکه این مذاکرات به بن بست رسیده و چه نقشی می‌تواند عربستان در این خصوص ایفا کند، گفت: مردم افغانستان همه خواهان آشتی ملی هستند به همین دلیل، طالبان باید خودشان را از تمامی گروه‌های تروریستی تندرود که خطری علیه تمامی کشورهای اسلامی و تمام جهان هستند، جدا کند. ما

امیدواریم که کشورهای اسلامی از جمله عربستان بر تمامی سرکرده‌های تندرود اعمال فشار کرده و آنها را برای آشتی ترغیب کنند.

اشرف غنی در پاسخ به این سوال که طرف دو سال از دولت

به توافق نرسیده‌اند که منافعشان مشترک است. ما با پاکستان گفتگو می‌کنیم که منافعش با دولت افغانستان باشد دولت اسلام آباد به دولت کابل وعده ۵۰۰ میلیون دلاری برای بهبود امور اقتصادی‌اش داد من با همه احترام اعلام کردم که پاکستان باید این مبلغ را صرف مقابله با تروریسم در داخل کند؛ چراکه اگر افغانستان دارای ثبات باشد می‌تواند این مبلغ را ظرف چند ماه به دست آورد.

وی در پاسخ به این سوال که توافق با گلبدین حکمتیار گفت: من مکان حضور وی را نمی‌دانم اما در مورد توافق باید بگویم که ما به نوبه خود می‌بینیم که این توافق از روال عادی می‌گذرد و برای اجرای هرچه سریع‌تر آن تلاش می‌کنیم.

ما در سال ۲۰۱۴ به درجه صفر رسید اما توانستیم بلند شویم و هر سال بیش از سال قبل شاهد افزایش درآمد‌های دولتی بودیم و طرح‌های جدیدی در کشور تکمیل شده است. اما نکته چهارم، فساد اداری بود که ما تلاش کردیم آن را ریشه کن کنیم.

اشرف غنی درخصوص داعش گفت: داعش خطری علیه تمامی منطقه است. زمانی که به تاریخ این گروه‌ها می‌نگریم می‌بینیم که هریک از آنها ۲۰ تا ۴۰ سال عمر داشته‌اند و ایستادن علیه آنها دست کم ۲۰ سال طول می‌کشد. من مطمئنم که اگر کشورهای اسلامی متحد شوند می‌توانند

"شیطان‌های تروریسم" را از نقشه محو کنند. وی افزود: تاکنون کشورها در منطقه به صورت کامل با هم